

Arap Dilinde Neolojizm: el-Cezire Haber Sitesi Örneği

Neologism in Arabic Language: The Example of Al-Jazeera News Site

Emine BAĞMANCI¹ , Abdulkhakim ÖNEL²

¹Harran Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Arap Dili ve Belagati Anabilim Dalı, Şanlıurfa, Türkiye
²Harran Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, Arapça Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı, Şanlıurfa, Türkiye

ORCID: E.B. 0000-0002-4259-1975;
A.Ö. 0000-0003-3514-053

Sorumlu yazar/Corresponding author:
Abdulkhakim Önel (Dr. Öğr. Üyesi),
Harran Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi,
Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, Arapça
Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı,
Şanlıurfa, Türkiye
E-posta: ahonel@harran.edu.tr

Başvuru/Submitted: 24.01.2024

Revizyon Talebi/Revision Requested:
25.02.2024

Son Revizyon/Last Revision Received:
02.03.2024

Kabul/Accepted: 15.03.2024

Atıf/Citation: Bağmancı, Emine., Önel, Abdulkhakim. "Neologism in Arabic Language: The Example of Al-Jazeera News Site." *Şarkiyat Mecmuası - Journal of Oriental Studies* 44 (2024), 1-20. <https://doi.org/10.26650/jos.1424856>

ÖZ

Dil, geçmişten günümüze her dönemin kendine özgü gelişmeleri doğrultusunda değişikliğe uğramıştır. Günümüzün hızla değişen koşulları içerisinde, dilin bu kaçınılmaz etkilene durumu daha görünür bir hale gelmiştir. Yeni durumları adlandırma ihtiyacıyla başlayan dilsel hareketlilik, neolojizm kavramının ortaya çıkıp gelişmesine zemin hazırlamıştır. Bu bağlamda neolojizm, ortak kullanıma girip de görece yeni kabul edilen türetilmiş sözcük veya sözcük grupları olarak tanımlanmaktadır. Dildeki canlılığın başlıca göstergelerinden biri olan neolojizm, dilin iç dinamiklerini işe koymaya olanak sağlaması açısından büyük önem taşımaktadır. Neolojizm yeni bir dil bilim konusu olmakla birlikte Arap dilinde yeni öge oluşturmaya ilişkin kuramsal temel, İslamiyet'in ilk yıllarına dayanmaktadır. Farklı milletlerle yaşanan etkileşim sonucu dilin özünü koruma gayretleriyle başlayan çalışmalar, bu alana dair önemli bir alt yapı oluşturmuştur. Bu çalışmada bahsi edilen kavramlar kullanılmak suretiyle el-Cezire haber sitesindeki neolojiler esas alınmıştır. Tespit edilen neolojiler farklı açılardan incelenerek Arapçanın mevcut neolojizm durumu ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Çalışmada neolojiler, tematik ve oluşma yöntemleri açısından incelenmiştir. Buna göre teknoloji, politika ve toplumsal gelişmeler alanındaki neolojilere yer verilmiştir. Neolojilerin oluşum biçimlerinde ise altı yöntem tespit edilmiştir. Bu yöntemler de örneklerle desteklenerek Arapçanın yeni sözcük türetmeye ilişkin eğilimi ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada sözlüğe girmemiş ifadeleri yeni kabul eden sözlüklük yaklaşımı esas alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Arap Dili ve Belagati, Neoloji, Neolojizm, Arapça Neoloji, Arapça Neolojizm

ABSTRACT

Language has changed from past to present in line with the unique developments of each period. In today's rapidly changing conditions, this inevitable influence of language has become more visible. Linguistic mobility that started with the need to name new situations paved the way for the emergence and development of the concept of neologism. Since languages can't stay away from this concept, they are expected to give importance to deriving words by their structures. Neologism, which is one of the main indicators of the vitality of the language, is of great importance as it allows us to put the internal dynamics of the language to work. Although neologism is a new linguistics subject, the theoretical basis for creating a new element in Arabic dates back to the early years of Islam. Studies that started with the effort to preserve the essence of the language as

a result of the interaction with different nations have created an important infrastructure in this field. Nowadays, there is an intense flow of words transferred from English to Arabic due to its dominance in the technological field. In this context, it is possible to say that modern studies carried out within the scope of Arabic neologisms have the opportunity to take advantage of the existing conceptual framework and move the subject to a better point. In this study, the neologisms in the Al-Jazeera news site were taken as basis by using the concepts mentioned. The identified neologisms were examined from different perspectives and the current neologism status of Arabic was tried to be revealed. In the study, neologies were examined in terms of thematics and formation methods. Accordingly, neologisms in the fields of technology, politics, and social development are included. Six methods have been identified in the formation of neologies. By supporting these methods with examples, the tendency of Arabic to derive new words has been tried to be revealed. This study is based on the lexicography approach, which accepts new expressions that have not entered the dictionary. Accordingly, the neologisms given as examples in the study are expressions that are not included in the dictionary.

Keywords: Arabic Language and Rhetoric, Neology, Neologism, Arabic Neology, Arabic Neologism

EXTENDED ABSTRACT

Every language is constantly organizing and sorting its internal dynamics, to the extent required by social conditions. In parallel with social developments, the formation of new words has inevitably occurred in every period. However, the dynamic of language change is accelerating today due to fundamental reasons such as social media and computer use. For this reason, knowing the concept of neologism allows innovations in the language to be made in a controlled manner.

Neologies are an important concept that reveals both linguistic and social dimensions. As a matter of fact, on the one hand, it makes the language alive by allowing it to operate its internal dynamics, and on the other hand, it reflects scientific and social developments. In this context, neologisms are important in terms of revealing both the internal dynamics of the language and its social dimension. Although it is known that language has a close relationship with society, both the formation and dissemination of neologisms are largely dependent on social factors such as migration, economy, politics, tourism, and scientific developments.

Various definitions have been made regarding the concept of neology. These concepts are generally formed around a new way of saying or a new meaning in the language. Therefore, neologism is known as the field of deriving new words in linguistics. Although it is seen that the concepts of neology and neologism are used interchangeably in studies on the subject, in this study, the concepts of neologism for the field of new word derivation and neology for the new word are preferred. It has been observed that the innovation in Arabic neologisms is semantic rather than formal.

Adding a new element to a language; In general, this is achieved by attributing new meanings to existing words, creating words according to the derivation rules of the language, and quoting. It is seen that neologisms in Arabic are formed similarly. Although neologism is a new subject of linguistics, the foundations of this concept date back to the early periods

when Islam spread among non-Arabs for the Arabic language. The rapid and intense flow of “new words” entering the language in the mentioned period paved the way for research on this subject. The issue of transferring new words to the Arabic language is discussed around concepts such as “ta‘rīb, dakhīl, and tawlīd”. Therefore, it is possible to talk about a conceptual infrastructure regarding neologism in Arabic.

Conceptual confusion regarding neologism in Arabic continues today, as it did in the classical period. When we look at the studies on Arabic neologisms, it is noticeable that the subject is approached from a usage perspective rather than a theoretical one. In this context, the difficulties encountered in neologism translations from English to Arabic are addressed and some solutions are produced. However, the problems mentioned in the translation will continue as long as the issue is not grounded conceptually.

For this reason, the subject of neology in Arabic needs a theoretical framework. As the Arabic equivalent of the concept of neology, the expressions *tawlīd* (توليد), *al-kalimāt al-mostahdatha* (الكلمات المستحدثة), or *neyolocīzm* (نيولوجيزم), which is the direct translation of the word into Arabic, stand out. However, it is noteworthy that the concept of *tevlid* has widespread use in recent studies. There are organizations in various Arab countries that carry out studies on coining new words. However, the lack of coordination between these organizations poses a major obstacle to systematizing the concept.

Although there are various definitions regarding the concept of neology, the idea of innovation is at the core of the concept. However, various approaches have been put forward regarding the criterion of this innovation. This study is based on the lexicography approach, which accepts new expressions that have not entered the dictionary. Accordingly, the neologisms given as examples in the study are expressions that are not included in the dictionary. Dictionaries scanned to determine these neologisms; *Mo‘jam al-lugha al-arabiyya al-mu‘asira*, *Mo‘jam ad-dakhīl fī al-lugha al-arabiyya al-hadītsah wa lahajātihā*, *Takmilat al-ma‘ājim al-‘Arabiyya*, *al-Maany* and *Tevakku*. Of these, *Mo‘jam al-lugha al-arabiyya al-mu‘asira*, *Mo‘jam ad-dakhīl fī al-lugha al-arabiyya al-hadītsah wa lahajātihā* and *Takmilat al-ma‘ājim al-‘Arabiyya* are printed dictionaries, while *al-Maany* and *Tevakku* are digital dictionaries. The feature of the mentioned dictionaries is that they are modern and can be considered an important criterion in determining neologisms.

The area where new words are used most intensively is undoubtedly the media. Neologisms are frequently encountered in the press language, as media tools aim to convey current developments and are willing to use new elements to attract attention. In this context, press language is an important tool in the use and dissemination of neologisms. Therefore, with the idea that examining the neologisms mentioned on a news site would be more convenient in terms of the scope of the subject, the study was limited to the neologisms on the al-Jazeera news site. The reason why al-Jazeera was chosen as the news site is that this channel adopts a broadcast policy that aims to use the Arabic language correctly and to ensure its use.

In the study, neologies were examined in terms of thematics and formation methods. Accordingly, neologisms in the fields of technology, politics, and social development are included. Six methods have been identified in the formation of neologies. By supporting these methods with examples, the tendency of Arabic to derive new words has been tried to be revealed. It is thought that the fact that most of the source language of neologies is English has led to more use of quotation and translation methods in Arabic neologies. In addition, these methods have become the choice of news channels as they facilitate and accelerate the transfer of neologisms. On the other hand, the derivation of Arabic neologisms using grammatical methods requires a certain amount of time, so they remain few. In addition, since the institutions that work on new word creation think that taking words from another language will harm the essence of Arabic, there is a serious need for time to create neologisms appropriate to the language. However, since this attitude of language institutions lags behind the pace of the emergence of neologisms, speakers of the language prefer to quote the English neologisms that they hear first and find more attractive. Therefore, it is important not only to derive Arabic neologisms by the language structure but also to keep them in line with today's neology pace.

Giriş

Dil çalışmaları 20. yüzyılda müstakil bir alan kapsamında ele alınmaya başlanmıştır. Bu bağlamda dil bilimi içerisinde ortaya çıkan birçok akım, dilin en çok toplumsal yönüne vurguda bulunmuştur. Dil bir iletişim aracı olması yönüyle toplumsal yaşamla iç içe bir gelişim göstermektedir. Dildeki anlamlı birim veya göstergeler temel hususiyetlerinin birçoğunu toplumsal özelliklerinden alır ve işlevlerini toplum içinde gerçekleştirirler. Toplumun ihtiyaç ve etkinlikleriyle yakından alakalı olan dil, toplum yaşamına yön veren tüm etkilere açık bir alandır. Dilin meydana gelişi ve gelişimi insanın ihtiyaçlarına ve gereksinimlerini karşılama yöntemlerine göre şekillenir.¹

Dil-toplum ilişkisinin sıkı bağından hareketle toplum sürekli değişim gösterdiği gibi dil de kaçınılmaz bir değişim içerisindedir. Toplumsal gelişmelerin dili etkileme gücünü gösteren en iyi örneklerden biri Fransız İhtilali'dir. Nitekim bu ihtilal sürecinde Fransızcada çok ciddi değişiklikler gerçekleşmiştir.² Bunun yanı sıra küreselleşme kavramının sıkça dile getirildiği çağımızda, iletişimin ve ulaşımın geçmişte benzeri görülmemiş bir biçimde ve hayal edilemeyen boyutta gelişmesiyle toplumda meydana gelen değişiklikler aynı hızda dile de yansımıştır. Bahsi edilen değişikliklerin dile yansması büyük oranda sözcükler kapsamında gerçekleşmiştir. Bu bağlamda dil bilimiyle ilgili önemli çalışmaları bulunan Vardar, yaşadığımız çağı adeta bir “sözcük patlaması çağı”³ şeklinde ifade ederek dildeki yeniliklerin günümüzde hızla çoğalmasına işaret etmiştir. Bilim, teknoloji, politika, ekonomi ve sosyoloji alanında meydana gelen gelişmeler ile internetin yaygın kullanımı gibi etkenler yeni sözcüklerin oluşumunu gerektirmiştir. İletişim araçlarının gelişimiyle söz konusu yenilikler aynı hızda yayılma eğilimi göstermiştir. Böylece yeni sözcük ihtiyacı sadece kaynak dil için değil; aktarıldığı hedef dil için de geçerli olmuştur. Yeni bir kavram ortaya koymak gayesiyle dilin türetme imkânları kullanılarak ‘yeni sözlük-birimler’ oluşturma işlemi, dil biliminde “neolojizm” kavramı etrafında ele alınmaktadır. Örneğin Türkçede son zamanlarda kullanılmaya başlanan “spoiler vermek, r yapmak, boş yapmak, sigma kuralı, fawlamak, ment atmak, likelamak, dm atmak, ss almak, fake atmak, random” gibi ifadeler bu kavram altında değerlendirilir.

Neologizm terimi Eski Yunanca’da “yeni” anlamına gelen *néo* ve “söz” anlamına gelen *logos* sözcüklerinin birleşmesiyle oluşmuştur⁴. İngilizcede “neologism” şeklindeki kavram, Fransızca “néologisme” sözcüğünden ödünçlenmiştir. Bu kavram Batıda ilk kez 17. yüzyılın sonlarında kullanılmaya başlanmıştır. Ancak kavramın dil biliminde bir araştırma konusu olması 1960’lı yılları bulmuştur.⁵ Neoloji genel anlamda biçimsel ya da anlamsal bir yenilik

1 Berke Vardar, *Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri* (İstanbul: Multilingual, 2001), 15-16.

2 Recep Akay, “Dil Değişiminin Dilsel ve Toplumsal Nedenleri”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 4, 1 (2007): 6.

3 Berke Vardar, *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü* (İstanbul: Multilingual, 2002), 133.

4 Şükrü Haluk Akalın, “Türkçede Eksiltili Yapıdan Sözlükselleşme”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 31, 2 (2014): 22.

5 Melis Oktuğ, “Neolojizm Bağlamında Dilsel Üretimler/Ekonomik Göstergeler: 2000 Yıllarında Yaşanan Ekonomik Krizin Dilbilimsel Çözümlemesi”, *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi* 1, 1 (2009): 124.

taşıyan dilsel birimler olarak tanımlanmaktadır.⁶ Neoloji için birçok tanım yapılmakla birlikte İngiliz dil bilimci Halliday'ın “dilini yeni bir olgu ile etkileşimi sonucunda sözlükbilimin konusunu oluşturan bir birime dönüşmesi”⁷ biçimindeki tanımı, kavramı kapsamlı bir şekilde ifade etmesi açısından önemlidir.

1723'den beri Batıda yaygın olan “neologism” kavramı Türkçe çalışmalarda “yeni söz, yeni öge, yeni sözcük, yenioluşumculuk, yenicilik, türenti” veya “neolojizm” ifadeleriyle kullanılmaktadır.⁸ Bu kavram için birçok karşılık önerilmekle beraber Türkçede bu sözcüğe ilişkin terim birliğinin oluşmadığını söylemek mümkündür.⁹ Nitekim kavrama ilişkin tanımların farklılık göstermesi ortak bir terim üzerinde anlaşmaya engel olmaktadır.¹⁰ Ancak önerilen veya kullanılan kavramlarda ortak nokta “yenilik” şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Neolojizm kavramı etrafında en çok tartışılan konu, “yenilik” ifadesini belirleyen ölçütün ne olduğudur. Nitekim yeni bir buluşun dünya ülkelerine yayılma hızının farklı olacağını düşündüğümüzde bu buluşa ad olan neolojinin değişkenliği de söz konusu olmaktadır. Dolayısıyla aynı zaman diliminde, bir ülke için neoloji sayılan ifade, başka bir ülke için yeniliğini kaybetmiş olabilmektedir. Bunun yanı sıra her toplumda kendine özgü gelişmeler meydana gelebildiğine göre neolojilerin toplumdan topluma değişebilen bir özelliğe sahip olduğunu söylemek mümkündür. Örneğin كَلْبَة sözcüğü *felaket* anlamına geliyorken bu kelimenin Arap dünyası için İsrail'in bağımsızlık ilanını ve arkasından gelişen olayları nitelemek için kullanılan bir neoloji görevi görmektedir. Dolayısıyla bir dilin söz varlığının o dilin konuşulduğu topluma ilişkin birçok bilgiyi içinde taşıyan kültürel bir kod niteliğinde¹¹ olduğunu gösteren unsurlardan biri de neolojilerdir.

Neoloji kuramları, kavramın çok tartışılan yenilik ölçütüne ilişkin çeşitli yaklaşımlar öne sürmüştür. Bunlardan biri de sözlükbilimsel yaklaşımdır. Batılı dil bilimciler arasında en fazla kabul gören bu kurama göre bir ifadenin neoloji sayılabilmesi için sözlüğe girmemiş olması gerekmektedir. Neolojilerin tespitinde en objektif ve uygun kriter olarak bu kuram gösterilmektedir.¹² Bu çalışmada neolojizm, sözlükbilimsel yaklaşım temel alınarak incelenmiştir. Nitekim çalışma, dilin sözlü biçimlerine ilişkin olmayıp yazılı bir haber yayını üzerinden neolojizmi inceleyeceği için bu yöntem araştırmanın içeriğine daha uygun düşmektedir. Buna göre çalışmada ele alınan neolojiler, el-Cezire haber sitesinde yer alan yakın tarihli haber metinlerinde geçen kelimeler taranarak elde edilmiştir. Bunların neoloji olup olmadığı

6 Peter Newmark, *A Textbook of Translation* (Prentice Hall, 1988), 140.

7 M. A. K. Halliday vd., *Lexicology and corpus linguistics* (Continuum, 2004), 20.

8 Bkz. Ömer, Kocaman ve Özsoy, 2013; Vardar, 2001; Günay, 2007; Karaağaç, 2013; Tahiroğlu, Akalın ve Özkan, 2014; Türkçe Sözlük, 2009.

9 Metin Yurtbaşı, “Türkiye’de 2000-2017 Döneminde Oluşan veya Yaygınlaşan Yeni Sözcükler (Neolojizmler)”, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 40 (2017): 494.

10 Arda Karadavut, “Türkçede Yeni Bir Neoloji Örneği: Fiilleşen Markalar”, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 39 (2016): 246.

11 Doğan Aksan, *Her Yönüyle Dil: Ana Çizgileriyle Dilbilim* (Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2007), 65.

12 Zehra Şafak, “Fransızca ve Türkçede Akıllı Telefon Bağlamında Yeni Sözcük (Neolojizm) Kullanımına Yapısal Bir Yaklaşım” (Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018), 42.

konusunda Arapça sözlüklere başvurulmuştur. Neolojilerin belirlenmesi için taranan sözlükler; معجم الدخيل في اللغة العربية المعاصرة (Mu 'cemu 'l-luğati 'l- 'Arabiyyeti 'l-mu 'âsıra), معجم الحديثة ولهجاتها (Mu 'cemu 'd-dahîl fi 'l-luğati 'l- 'Arabiyyeti 'l-hadîse ve lehecâtihâ), تكلمة المعاجم العربية (Tekmiletu 'l-me 'âcimi 'l- 'Arabiyye), المعاني (el-Me 'ânî) ve Arapça-Türkçe sözlük uygulaması olan *Tevakku* adlı sözlüklerdir. Bunlardan *el-Me 'ânî* ve *Tevakku* adlı sözlükler dijital sözlükler olup diğerleri basılı sözlüklerdir. İsmi geçen sözlüklerin seçilme sebebi ise yeni/modern olmaları dolayısıyla dildeki yeni sözcükleri de içermesi yönüyle neolojilerin tespit edilmesi konusunda önemli bir ölçüt sayılabilmeleridir.

Neolojizm konusunun bir gazete yayını bağlamında incelenmesinin iki önemli sebebi bulunmaktadır. Bunlardan ilki; güncel gelişmeleri haber yapan bir yayında yeni sözcüklerin yani neolojilerin kullanım oranının yüksek oluşudur. Diğer sebebi ise basın dilinin ilgi çekmek amacıyla neolojilere yer verme konusunda daha istekli olmasıdır. Arapça gazeteler içerisinde el-Cezire'nin tercih edilme sebebi ise Arap dilini doğru kullanmayı bir yayın politikası olarak benimsemesidir. el-Cezire'nin dili doğru kullanma ve kullandırtmaya ilişkin benimsediği yayın politikası gereğince¹³ neoloji konusunda iyi bir örnek olacağı düşünülmüştür.

1. Dilde Neolojizm

Neolojinin gerekliliği iki ana sebep etrafında şekillenmektedir. Bunlardan ilki, kavramın açıklaması olan yeni bir durumu isimlendirme ihtiyacıdır. Buna göre neolojilerin bir kısmı yeni gelişmelerden dolayı zorunlu olarak ortaya çıkmaktadır. Dilin en karakteristik özelliklerinden biri adlandırma olduğuna göre neolojilerin değişen ve dönüşen dünyadaki yeniliklerin ifade biçimi olarak gerekliliği ortaya çıkmaktadır.¹⁴ Bu bağlamda insanoğlu kendisini çevreleyen fiziki âlemi anlamak ve anlamlandırmak için haiz olduğu dil yetisini harekete geçirmektedir. Bu durum neolojinin dilsel bir gereklilik olduğunu göstermektedir.

Yeni bir kelimenin ortaya çıkışı, her şeyden önce, yeni bir kavramı, yeni bir tecrübeyi, mevcut kavramlara dair yeni bir gözlemi gerekli kılar¹⁵. Buna göre neolojiler bir toplumun modernleşme sürecinde önemli bir rol oynamaktadır.

2. Arap Dilinde Neolojizm

Neoloji dil biliminde yeni bir araştırma konusu olmakla birlikte Arapçanın “yeni sözcük üretme” çabaları erken tarihte başlamıştır. İslamiyet'in Arap yarım adasının dışında yayılmasıyla birlikte Arapça başka dilleri etkilediği gibi kendisi de bu dillerden etkilenmiştir. Bu etkilenme çerçevesinde daha önce dilde yer almayan ifadelerin Arapçaya aktarılması söz konusu olmuştur. “Yeni” bir söyleyişi gerektiren bu durum Arap diltçilerin dikkatini çekmiş ve bununla ilgili

13 Mahmoud Abdelnabi Mohamed Shoush, “Medyanın Arap diline etkisi El-Cezire TV Örneğinde” (Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi SBE, 2017), 65.

14 Maria Teresa Cabré Castellví, Rosa Estopà Bagot, ve Chelo Vargas Sierra, “Neology in Specialized Communication”, *Terminology* 18, 1 (2012): 1.

15 Neşe Emecan, *1960'ın Günümüze Türkçe. Bir Sözlük Denemesi* (İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1998), 23.

eserler ortaya koymuşlardır. Arap dilinin temel yapısını koruma gayretiyle kaleme alınan bu eserlerin kavramsal çerçevesi ta'rib, dahil ve tevlid gibi kavramlar etrafında oluşturulmuştur.¹⁶ İslamiyetin ilk döneminde başlayan bu çalışmalar daha sonra Abbasi dönemindeki çeviri hareketleriyle devam etmiştir. Arap dünyasında modernleşme sürecinin başlangıcı kabul edilen Nahda döneminde de yine dilde yenilikçi çalışmalar söz konusu olmuştur.¹⁷

Bu çalışmalar dilin iç dinamiklerini kullanarak yeni sözcük türetme yöntemlerine odaklanmaktadır. Bu kavramların tanımlarına bakıldığında hepsinin modern neoloji tanımının kapsamına girdiği açıkça görülmektedir. Dilcilerin ortaya koyduğu Arapça sözcük türetme metotları da neolojizm bağlamında Arapçayı avantajlı bir duruma getirmektedir.¹⁸ Arapçada kelime oluşturma yöntemlerinin fazla oluşu dilin canlılığını göstermesi bakımından önemlidir.¹⁹ Dolayısıyla Arapçada yeni sözcük türetmeye ilişkin zengin bir literatürden söz etmek mümkündür.²⁰

Arapçada sözcük oluşturma serüveni çok öncelere dayanmakla birlikte sözü edilen çalışmalarda kavramın gelişimine engel olabilecek birtakım eksiklikler de bulunmaktadır. Sözcük türetme yöntemleri için yapılan tanımlarda terim birliğinin sağlanamaması önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.²¹ Ayrıca hem klasik eserlerde hem de modern çalışmalarda bahsi geçen yöntemlerin tamamının bir arada ele alınmayıp her çalışmada bir kısmına değinilmiş olması da konuyu bütünlükten uzak tutmaktadır.²² Dolayısıyla Arapça neolojilerin modern dil bilimi çalışmalarında sistemli bir bütünlüğe ulaşması için önceki çalışmalarda yer alan bu özelliklerinin bilinmesi önem taşımaktadır.

Farklı dönemlerde sözcük üretimine ilişkin yapılan bu çalışmalardan sonra, Arapça şimdi de modern çağın yeni sözcük artışını diline entegre etme durumuyla karşı karşıya kalmıştır. Arapların etkin bir konumda olduğu söz konusu dönemlerde dahi yeni sözcük üretimi kaçınılmaz bir gerçeklik taşıyorken çeşitli alanlardaki yeniliklerin çıkış noktası olan Avrupa ülkeleri ile Amerika'nın etkin olduğu günümüzde Arapçadaki neoloji kavramı üzerinde daha çok durulması gerektiği açıktır. Ancak klasik dönemde sözü edilen terim birliği sorununun modern dönemde de devam ettiği görülmektedir.²³ Nitekim neoloji için *tevlid* (توليد),²⁴ *kelimât mustahdese* (كلمات مستحدثة) veya *neologism* sözcüğünün direkt Arapçaya aktarılmış biçimi olan نيلوجيزم kavramları

16 Fairuz Subakir ve Tyas Pradhita Astari, "et-Ta'rib fi'l-Lugati'il-'Arabiyya", *At-Ta'dib* 8, 2 (2013): 320.

17 Cristina Solimando, "Arabic neologisms in IT terminology: the role of the Academies", *Bulletin d'études orientales* 1, 65 (2017): 125.

18 Yaşar Daşkiran, "Arap Dilinde Terim Sorunu", *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 14, 1 (2014): 212.

19 Solimando, "Arabic neologisms in IT terminology: the role of the Academies", 129.

20 İbrahim Ahmed Sellâm eş-Şeyh 'Id, "Ârau'l-'ulemâ-el-kudemâ ve'l-muhaddisîn- fi 'ameliyyeti't-ta'rib", *Mecelletu'l-Kulliyeti'l-Terbiye*, 3 (2016): 50.

21 Mustafa Kırkız ve Sahip Aktaş, "Arap Dilinde Ta'rib Olgusu", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 21, 2 (2016): 24.

22 Faruk Kazan, "Arapça Sözcük Türetme Yollarına Genel Bir Bakış", *Yakın Doğu Üniversitesi İslam Tetkikleri Merkezi Dergisi* 7, 2 (2021): 342.

23 Emine Bağmancı ve Abdülhakim Önel, "Eski Sözcüğe Yeni İsim: Arap Dilinde Retronimler", *Istanbul Journal of Arabic Studies* 5, 2 (2022): 141.

24 Soner Gündüzöz, *Arapçanın Söz Varlığı* (Ankara: Grafiker Yayınları, 2015), 20.

geçmekle beraber *tevlîd* kavramının yaygın bir kullanıma sahip olduğu dikkat çekmektedir. Nitekim bu kavram 8. yüzyılın sonlarından itibaren (istişhad dönemi) Arapçaya geçen yeni ifadeler için tercih edilmektedir.²⁵ Bu bağlamda kavramın kendisi de bir neoloji durumundadır. Nitekim sözcük “yeni tabir ve kelimelerin Arapçada kullanılması, Arapçaya yabancı dilden kelimelerin sokulması” anlamında mevcut bir kullanıma sahipken neoloji kavramının karşılığı olarak kullanılmaya başlanmıştır.²⁶ Dolayısıyla Arapçada bu alanla ilgili çalışmaların yeterli düzeye ulaşması için devam eden terim birliği sorununun çözüme ihtiyaç duyduğu görülmektedir.

Arap dilindeki neolojilerle ilgili İngilizce ve Arapça birçok çalışma yapılmış olup bu çalışmalar Arapça neoloji üretiminin sorunlarına değinip çözüm önermektedir. Bu sorunlar genel itibarıyla neolojilerin Arapçanın mevcut sözcük üretme yöntemlerine başvurulmadan genellikle hedef dilden çeviri yapmak yoluyla oluşturulduğudur.²⁷ Bu nedenle çevirmenlerin hedef dile çeviri yapmak yoluyla kolayca kaçmadan dilin üretim dinamiklerini çalıştırmaları önerilmektedir.

3. Neoloji Türleri

Batılı kaynaklarda neolojinin sınıflandırılmasına ilişkin çeşitli fikirler öne sürülmüştür. Bununla beraber kavramın tanımına en yakın olarak iki çeşitten söz edilmektedir. Bunlar biçimsel neoloji (التَّوْلِيدُ اللَّفْظِي) ve semantik/anlamsal neoloji (التَّوْلِيدُ الدَّلَالِي) olarak ifade edilmektedir.²⁸ Ancak Arapça neolojiler incelendiğinde biçimsel türüne daha az rastlandığı görülmektedir. Adı geçen neoloji türünün Arapçada yaygın bir şekilde yer almamasına ilişkin olarak iki temel sebep öne çıkmaktadır. Bunlardan ilki, Arap dilinde önemli bir yer tutan lehçelerdeki sözcüklere başvurma yöntemidir. Nitekim sözcük türetmeyle ilgili faaliyet gösteren kurumlar yeni bir sözcüğe ihtiyaç duyulduğunda onun için neoloji üretmek yerine lehçelerde yer alan sözcükleri dile kazandırmaya çalışmaktadırlar. Özellikle yeni terimler söz konusu olduğunda başvuru bu yöntemle lehçedeki sözcüklerden yararlanmak suretiyle adlandırmalar yapılmaktadır.²⁹ Böylece biçimsel yenilik gerektiren bir sözcük üretmek yerine mevcut sözcükler işe koşulmaktadır. Diğer bir sebep ise İngilizceden Arapçaya yapılan çevirilerde çevirmenlerin hız ve kolaylık açısından yeni ifadeleri Arapçada yer alan sözcükler veya direkt alıntı yoluyla çevirmeye çalışmalarıdır. Bu durum, biçimsel neolojilerin oluşmasına engel teşkil eden önemli bir etkidir. Ayrıca yeni kelimeler dile genelde dil uzmanları tarafından değil de haber çevirmenleri tarafından kazandırılmaktadır. Dilci hassasiyetiyle davranmayan çevirmenler kelimeleri Arap dilinin

25 Mahmûd Süleymân Yâkût, *Me'âcimi'l-mevzû'ât fi dav'i 'ilmi'l-luğa el-hadis* (İskenderiye: Dâru'l-ma'rife el-câmi'iyye, 2002), 403.

26 Balkis Aminallah Nurul Miwtakh, “Arabic Language Neologism on the Field of Technology in Al-Akhbâr Newspaper”, *Journal of Arabic Language Teaching, Linguistics and Literature* 2, 1 (2019): 19.

27 Wan Azman Wan Mohammad vd., “Neologism in English-Arabic Translation of Information Technology Terms”, *International Journal of Advanced Research* 12, 9 (2021): 356.

28 Silvia Pavel ve Diane Nolet, *Handbook of Terminology*, çev. Christine Leonhardt (Public Works and Government Services Canada, 2001), 20-21.

29 Gündüzöz, *Arapçanın Söz Varlığı*, 137.

yapısına uygun bir şekilde kazandırma arayışına girmemektedir. Dolayısıyla bu çalışmada tespit edilen Arapça neolojiler semantik bağlamda oluşturulan örneklerdir.

Semantik neolojiler ise dilde var olan sözcüklerin yeni bir durum için tekrar kullanılmasını ifade etmektedir.³⁰ Arapçadaki neolojilerin semantik türde daha yaygın olduğu dikkat çekmektedir. Semantik neoloji oluşumu Arap filolojisinde *iktibâs mine't-turâs* ya da *istinbât* isimleriyle de bilinmektedir. Dolayısıyla mevcut kelimelere yeni anlamlar yüklemek yoluyla bu kelimelerin tekrar canlandırılması yöntemi modern Arapçada uzun zamandan beri tercih edilmektedir.³¹

Semantik neolojiler mevcut sözcüklerden oluştuğu için bu sözcükleri bağlam ekseninde düşünmek önem kazanmaktadır. Örneğin اِخْتِيَار sözcüğü “seçmek” anlamını taşıyorken عَلَامَةُ الْاِخْتِيَار biçiminde kullanımı “tik işareti” anlamına gelmektedir. Aşağıdaki tabloda kelimenin sözlük anlamı ile birlikte kullanıldığı kelimeyle beraber kazandığı yeni anlam farklılıkları görülmektedir:

Yeni Anlam		Sözlük Anlamı	
Verdiği cevapla muhabatı susturmak ³²	قَصَفَ الْجَبْهَةَ	Bombalamak	قَصَفَ
		Alın, cephe	جَبْهَةٌ
Viral görüntü, viral video	فِيذِيُو مُتَدَاوِل	Tedavülde olan, geçerli, güncel	مُتَدَاوِل
Spam e posta	الْتَرِيذُ الْمُنْتَطَلِّ	Asalak, davetsiz misafir	مُنْتَطَلِّ
Yüz tanıma	بَصْمَةُ الْوَجْه	İz, damga, parmak izi	بَصْمَةٌ

Semantik neolojiler bazen de anlam daralması yoluyla da oluşmaktadır. Anlam daralması, bir sözcüğün taşıdığı genel anlamdan uzaklaşarak özel bir durumu ifade etmek için kullanılmaya başlanmasıdır. Buna göre sözcüğün sahip olduğu genel anlamına işaret eden kullanımlar zaman zaman bulunmakla birlikte yaygın ve ilk akla gelen kullanım, anlamın daralarak ortaya çıkardığı yeniliktir.³³ Dolayısıyla bazı sözcükler, kelime anlamının yanı sıra tek bir durumu işaret eden yeni anlamlar kazanabilmektedir. Anlamda meydana gelen bu daralma, yeni bir durumu ifade ettiği takdirde bu sözcük, neoloji kapsamına girmektedir. Bu tür örneklerin çoğunlukla politik haberlerde geçtiği görülmektedir. Örneğin نَكْبَةٌ sözcüğü “felaket” anlamında genel bir mana ifade ederken İsrail’in 1948 yılında Filistin toprakları üzerinde kurulmasıyla Filistinlilerin toplu göçe ve katliamlara maruz kaldıkları güne verilen isim haline gelmiştir. Dolayısıyla yeni özel bir anlam kazanmıştır. Aynı şekilde نَكْسَةٌ kelimesi “yenilgi” anlamında olup umumi bir mana ifade etmekte iken 1967 yılında meydana gelen ve İsrail’in Arap ülkelerini yendiği 6 gün savaşını ifade etmeye başlamıştır. Yine تَنْصِيْفَةٌ sözcüğü “arıtma” anlamında iken son zamanlarda “öldürme, katletme, cinayet” anlamlarında kullanılmaya başlanmıştır.

30 Fatima Ali Bin Ali Gaze'a ve Ruaa Ahmed Ali Yahya, “The Translation of English Neologisms Into Arabic” (Lisans Tezi, Aden University, 2017), 9.

31 Gündüzöz, *Arapçanın Söz Varlığı*, 137.

32 Argoda “kapak yapmak” tabiriyle ifade edilmektedir. Özellikle karşıdaki kişiyi bozmak ve yerine son derece uygun bir söz söylemek anlamında kullanılır. Ozan Yıldırım, “Dr. Younan Nowzaradan ile ilgili caps, tweet ve ekşi sözlük entrylerinin değerlendirilmesi”, *Kritik İletişim Çalışmaları Dergisi*, 1 (2020): 16.

33 John Paul Warambo, Erick Omondi Otero, ve Everlyn Suleh, “Neologism: A Narrowing or a Broadening Process, a Case of Sheng”, *Journal of Literature, Languages and Linguistics* 37 (2017): 30.

4. Tematik Açıdan Neolojiler

4.1. Teknoloji

Bu alanda ortaya çıkan neolojilere baktığımızda yeni bir gelişmeyi adlandırma görevini yerine getirdiğini görürüz. Genelde İngilizceden Arapçaya tercüme şeklinde karşılanan bu kavramlarda da önceden kullanılan kelimelerle yeni anlamlar ortaya konulduğu görülmektedir.

Çip	شريحة
Drone uçak	طائرة مسيرة
Ekran çözünürlüğü	دقة الشاشة
Big data, Büyük veri	البيانات الضخمة
Deepfake	التزييف العميق

Teknolojiyle bağlantılı olarak bilgisayar ve sosyal medya kullanımının yaygınlaşması da neolojilerin hızla üretilmesine olanak sağlamıştır.³⁴ Dolayısıyla sözlü ve yazılı kültüre ek olarak günümüzde elektronik kültür ortamı kitleler arası iletişimde kendi dilini oluşturmuştur.³⁵ Bu alandaki neolojilerin büyük bir kısmının alıntı yoluyla kullanıldığı dikkat çekmektedir.

Takipçi	متابع
Trollemek/Trol	تصيد / مُصَيِّد
Trend topic (TT)	التrend الأول
Çevrim içi reklam	إعلانات موجهة
Bot hesap	حسابات البوت

4.2. Politika

Siyaset alanında farklı neolojilere rastlamak her dönem mümkündür. Politikacılar, kendi siyasi görüşlerini yansıtan ifadeleri yeni sloganlarla üretmeye yatkındırlar. Siyasi söylemin sahip olduğu değişken yapı birçok neolojinin ortaya çıkmasına olanak sağlamaktadır.³⁶ Nitekim politika; insanların ilgisini çekmek, mevcut durumu farklı göstermek ve kitleleri etkilemek için sözcükler ve ifadeler üzerinde oynama yaptıkları bir alan olarak bilinmektedir. Dolayısıyla politika neoloji kullanımı için elverişli bir alandır. Dünya siyasetini ilgilendiren konularla ilgili politik neolojilerin Arapçada gösterilme biçimine baktığımızda bunların büyük bir kısmının çeviri yoluyla aktarıldığı görülmektedir.³⁷ Örneğin *kazanma şansı düşük* aday anlamında İngilizcede kullanılan *dark horse* ifadesi Arapçaya çeviri yoluyla aktarılarak *الحصان الأسود* olarak kullanılmaya başlanmıştır.

34 Rahma Abd Al-Rahman Naji Kmail, "The Translatability of English Social Media Neologisms into Arabic" (Yüksek Lisans Tezi, Nablus, An-Najah National University, 2016), 2.

35 Esra Kaan Çelikten ve Hakan Çelikten, "Elektronik Kültür Ortamında Neolojizm", *Uluslararası Dil, Edebiyat ve Kültür Araştırmaları Dergisi* 3, 2 (2020): 187.

36 Emrah Eriş ve Şahap Bulak, "Uluslararası Siyasal Alanda Sıkça Kullanılan Bazı Terimlere Türkçe Karşılıklar", *Journal of Social and Humanities Sciences Research* 7, 53 (2020): 1303.

37 Mohammad Faleh Hanaqat, "Translation of Political Neologisms Coined by Politicians; Issues and Strategies", *Journal of Social Sciences* 8, 1 (2019): 158.

İlimli muhafazakâr	المُحَافِظُ الْمُعْتَدِلُ
Yumuşak güç	الْقُوَّةُ النَّاعِمَةُ
Cadı avı	مُطَارِدَةُ السَّاحِرَاتِ
İktidar borazanı	بُوقُ النَّظَامِ
Yüzyılın anlaşması (Trump Barış Planı)	صَفْقَةُ الْقَرْنِ

4.3. Toplumsal Gelişmeler

Sosyal hayatta çeşitli nedenlerle meydana gelen birtakım gelişmelerde durumu açıklayıcı neolojilere ihtiyaç duyulmaktadır. Örneğin göç etme oranının giderek arttığı son yıllarda yasa dışı yollarla hedef ülkelere giden insanlar için kullanılan “düzensiz göçmen” neolojisi ³⁸مُهَاجِرٌ غَيْرُ نِظَامِيّ toplumsal gelişmeyi yansıtan bir neoloji olarak karşımıza çıkmaktadır.

Z Kuşağı	أَلْجِيلُ زِدْ
Toksik ilişki	عِلَاقَةٌ سَامَةٌ
Dezavantajlı gruplar	فِئَاتٌ مَحْرُومَةٌ اجْتِمَاعِيًّا
Akran zorbalığı	تَتَمُرُّ الْأَقْرَانِ
Deşarj olmak	تَفْرِيعٌ نَفْسِيٌّ

5. el-Cezire Haber Sitesinde Geçen Neolojilerin Oluşturulma Yöntemleri

el-Cezire Haber Sitesinde tespit edilen neolojiler incelendiğinde bunların altı farklı biçimde oluşturulduğu görülmüştür:

5.1. Türetme (اشتقاق) :

Bu yöntem, kök biçimi Arapçada yer alan bir sözcüğün dilin farklı kalıplarına girerek yeni bir sözcüğe dönüşmesi olarak tanımlanmaktadır.³⁹ Arapların farklı milletlerle temasının başladığı İslamiyet’in ilk döneminde bu yöntem çokça başvurulmuştur. Arapçanın iç dinamiklerini işletmesi bakımından son derece etkin bir yöntem olarak öne çıkmaktadır. Ancak diğer metotlarla kıyaslandığında basın dilinde bu yolla oluşturulan sözcüklerin azlığı dikkat çekmektedir. Örneğin “optiği kodlama” anlamına gelen تَطْلِيلُ kelimesi bu tür bir neoloji olup “gölgelemek” anlamına gelen ظَلَّلَ fiilinin mastarıdır. Dolayısıyla “kodlama (تَطْلِيلٌ)” ifadesi “gölge (ظَلٌّ)” sözcüğünden türetilmiştir.

Yeni Anlam		Türediği Anlam	
Sensör	مُسْتَشْعِرٌ	Farkına vardı, hissetti	اسْتَشْعَرَ
Tweet	تَغْرِيدَةٌ	Öttü	غَرَّدَ

38 Mehmet Tayanç, “Türkiye’nin Mevcut Göçmen Yapısı ve Coğrafi Dağılımları”, *Vankulu Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11 (2023): 18.

39 Abdullah Emîn, *el-İştikâk* (Kahire: Mektebetu’l-Hânci, 2000), 1-2.

İslamizasyon	أَسْلَمَ	İslam	إِسْلَام
Birini eşeğe benzetmek ⁴⁰	اسْتَحْمَار	Eşek	حِمَار
Karakter/karakterler	مُحَرْف / مَحَارِف	Harf	حَرْف

5.2. Arapçalaştırma (تَغْرِيب)

Yeni bir söyleyiş biçimi ya da anlamın yabancı dilden Arapçaya aktarılırken dilin özelliklerine uyarlanması yöntemidir. Sözcükleri Arapçalaştırmanın çeşitli şekillerde yapılması mümkünken basın dilinde bu yöntemin daha çok çeviriyle yapıldığı görülmektedir.⁴¹ Bu çalışmanın kapsamına giren neolojilerin oluşturulmasında en sık kullanılan yöntem olduğu dikkat çekmektedir. Nitekim teknolojik ve toplumsal yeniliklerin Batı kaynaklı olduğu göz önüne alındığında bu yöntemin kullanıma sıklığı anlaşılmaktadır.⁴² Dolayısıyla bu durum, teknolojik ve bilimsel alanda Arap dilinin kendi iç dinamiklerine başvurmadan alıcı bir pozisyona geçtiğini göstermektedir.⁴³

Hayalet yazar (ghost writer)	كاتب الظل
Bitcoin balinaları (bitcoin whales)	جيتان البتكوين
Temassız ödeme (contactless payment)	الدفع اللائقسي
Konfor Alanı (comfort zone)	منطقة الراحة
Paralel evren (parallel universe)	العالم الموازي

5.3. Benzetme (تَشْبِيه)

Dilde bulunan bir sözcüğün taşıdığı anlamsal benzerlikten dolayı yeni bir sözcük için kullanılmasıdır.⁴⁴ Örneğin devre kartı olarak kullanılan “çip”, küçük bir malzeme olması nedeniyle sahip olduğu anlamsal benzerlikten ötürü sözlükte “ince dilim, kesit, parça” gibi anlamları taşıyan شريحة sözcüğüyle ifade edilmiştir.

Yeni Anlam		Benzetilen Anlam	
Hesap, profil	صَفْحَة	Kitap, defter sayfası	صَفْحَة
Sekme	نَافِذَة	Duvardaki açıklık anlamına gelen pencere	نَافِذَة
Tıklama	ضَغْط	Basınç, baskı uygulamak	ضَغْط
İki aşılı (çift doz covid aşısı yapmış)	مُحَصَّن	Güçlü, korunaklı, sağlam	مُحَصَّن

40 Birini aptal veya yavaş olarak tanımlamak

41 Cûdî Mirdâsa, “Âliyyât tevliidi'l-mustalah el-iktirâd el-luğavî âliyyeten”, *Mecelletu'z-zâkire*, 5 (2015): 295.

42 Yâhî Emîne, “et-Tercemetu'l-harfîyye ve gazvu'd-dahîl fi'l-lugati'l-'arabiyyati'l-muâsıra”, *el-Lisâniyyat* 26, 2 (2020): 300.

43 Rokiah Awang ve Gahada Salman, “Translation and Arabicization Methods of English Scientific and Technical Terms into Arabic”, *Arab World English Journal* 1, 2 (2017): 102.

44 Nâdiye Ramadan en-Neccâr, *Turuk tevliid es-serve el-lafziyye* (Dâru'l-vefâ, 2009), 97.

Benzetme yönteminde öne çıkan kavramlardan biri de metafor (الاستعارة) neolojilerdir. Nitekim bir anlatım tekniği olarak bilinen metafor, en temel anlamıyla benzetme işlemidir. Yeni bir durumu eskiden beri bilinen bir duruma benzetmeye dayanmaktadır. Bu bağlamda neolojileri de yakından ilgilendirmektedir. Metaforun temel özelliklerinden biri, anlaşılması güç soyut ifadeleri benzetme yoluyla daha anlaşılır hale getirmektir. Böylece metaforda yeni bir durum önceden bilinen bir duruma benzetilerek somutlaştırılmaya çalışılır.⁴⁵ Metaforlar ilgi çekici olmaları yönüyle çoğunlukla basın dilinde tercih edilen ifadelerdir. Örneğin 2010 yılında Tunus'ta başlayıp daha sonra farklı Arap ülkelerine yayılan demokrasi ve özgürlük talepleri etrafında şekillenen hükümet karşıtı protestolar الرَّبِيعُ الْعَرَبِيُّ “Arap baharı” kavramı ile ifade edilir. Yine 2011 yılında Suriye’de başlayan ayaklanmadan önceki dönem مَمْلَكَةُ الصَّمْتِ “Sessizlik Krallığı” kavramıyla ifade edilir. Yirmi ülkenin katıldığı Suudi Arabistan’da yapılan ortak askeri tatbikat رَعْدُ السَّمَلِ “Kuzeyin Gök Gürültüsü” ifadesiyle karşılanır.

Bu örneklerin yanı sıra Arap basınında Amerika için “kartal (نَسْر)”⁴⁶, Rusya için “ay (دُب)”⁴⁷, Çin için ise “ejderha (تَيْيِن)”⁴⁸ metaforlarına rastlanmaktadır. Bu isimlerin söz konusu ülkeler için gücü ve zekâyı temsil ettiği bilinmektedir.

5.4. Alıntı (دخيل)

Yeni sözcüklerin herhangi bir değişikliğe uğramadan Arapçaya aktarılması yöntemidir.⁴⁹ Ortaya çıkan yeni ifadelerin dilde karşılığını bulma süreci belirli bir zamana ihtiyaç duymaktadır. Ancak gelişmeleri okuyucuya hızlıca aktarma amacı taşıyan basın dilinde ifadelerin kaynak dildeki biçimiyle gösterilmesi sık rastlanan bir durumdur. Bu nedenle basın dilinde alıntı yöntemiyle oluşturulan neolojilerin çok sayıda olduğunu söylemek mümkündür.⁵⁰

Türkçede Kullanımı	İngilizce Aslı	Arapçada Kullanımı
Alfa erkeği	Alpha male	رَجُلُ أَلْفَا
Youtuber	Youtuber	يُوتِيُوبِير
Selfi, özçekim, görçek	Selfie	السِّيَافِي
Detoks	Detox	دِيْتُوكْس
Podcast	Podcast	بُودْكَاسْت

45 Bilge Merve Karadağ ve Seda Burnaz, “Türkçede İşlek Bir Metaforik Neoloji Öbeği: X+ Kafası”, *Dilbilim Dergisi*, 36 (2021): 87.

46 Wolfram Eberhard, *Çin Simgeler Sözlüğü Çin Hayatı ve Düşüncelerinde Gizli Simgeler*, çev. Aykut Kazancıgil ve Ayşe Bereket (İstanbul: Kabalcı Yayınevi, 2000), 2; Şehrazat Yastıman Aktaşloğlu, “Resim ve Sembollerle İnsanoğlunun Toplumsal Yolculuğu”, ed. Özcan Güngör (5. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, Ankara: Sageya Yayıncılık, 2019), 157.

47 Filiz Karakale, “‘Rus Ayısı’ Kavramının Ortaya Çıkışı”, *Artuklu İnsan ve Toplum Bilim Dergisi* 3, 1 (2018): 35-45.

48 Tilla Deniz Baykuzu ve Tuğba Gökçe Balcı, “Eski Çin ve Bozkır Yazıtlarındaki Ejderha, Kaplumbağa ve Arslan Tasvirleri Üzerine”, *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi* 23, 1 (2023): 1-24.

49 Yâkût, *Me‘âcimi’l-mevzû‘ât fi dav’i ‘ilmi’l-luğa el-hadis*, 402.

50 Bûnesabiya Sâliha, “el-Mu‘arreb ve’ d-dahil”, *Dirâsât Mu‘asıra* 7, 1 (2023): 263.

5.5. Canlandırma (تفصیح العامية)

Yeni ifadeleri karşılamak için dildeki yerel kullanımlara başvurmak son yıllarda revaçta olan bir yöntem olarak bilinmektedir.⁵¹ Buna göre kökü sözlükte yer alıp da sözcüğün kullanılan kalıbı sadece lehçede bulunan sözcükler dil kurumları tarafından incelenerek yazı diline aktarılması söz konusu olmaktadır (Hasan, 2018,). Dolayısıyla Arap dilinin göz ardı edilmeyecek bir realitesi olan lehçelerin, yeni sözcük ihtiyacını karşılamada önemli bir rol oynadığı görülmektedir.

Aydın geçinen, sözde aydın	مُدْرَقَف ⁵²
Bilmediği konularda uzman kesilen kişi	هَبَّاد
Drift yapmak, çöl safarisi	تَفْجِيط
Şekerleme uyku	تَعْسِيلَة
Mal birikimi	تُحْوِيشَة

5.6. Kısaltma (اِخْتِصَار/الْمُخْتَصِرِ النَّفْطِي)

Günümüzdeki modern Arapça dil çalışmalarında ihtisar olarak ifade edilen kısaltmanın temelde naht kavramına dayandığını söylemek mümkündür Nitekim naht yöntemi iki sözcüğün belirli kısımlarının kısaltılması yoluyla tek kelime biçiminde gösterilmesidir.⁵³ Örneğin “Latin harfleriyle Arapça yazmak” anlamına gelen عَرَبِيّ اِنْجِلِيزِي ve عَرَبِيّ اِنْجِلِيزِي kelimelerinin birleşiminden elde edilmiştir. Yine “bir kısmı Arapça bir kısmı Fransızca kelimelerle konuşmak” anlamında kullanılan عَرَبِيّ اِنْجِلِيزِي ifadesi de عَرَبِيّ اِنْجِلِيزِي ve عَرَبِيّ اِنْجِلِيزِي kelimelerinden elde edilmiş neolojilerdir.

Ancak naht yönteminde sözcüklerin birkaç harfi kullanılırken kısaltmada sadece ilk harflerin kullanılması söz konusudur. Arap dilindeki neolojilerin standarttan uzak olduğunu gösteren özelliklerden biri de kısaltmalardır. Nitekim İngilizcede çok tercih edilen kısaltmaların Arapçaya aktarılırken Latin harflerle yazılması tercih edilip bazen de parantez içinde Arapçası verilir. Kısaltma neolojilerin bir kısmı açılımla yazılırken bir kısmı da İngilizceye bağlı kalarak ifade edilir.⁵⁴

İngilizce Ash	Arapçada Kullanımı
QR Code	رَمَزُ الرِّسْمِ السَّرِيعَةِ
(NFC)	الرِّسْمِ القَرِيبِ المَدَى
(G-20)	مَجْمُوعَةُ العِشْرِينَ
Wifi	وَاي فَاي
URL	يُو آر إل
PDF	بِي دي أف

51 Gündüzöz, *Arapçanın Söz Varlığı*, 137.

52 Bu ifade lehçede “buluğa ermemiş genç” anlamına gelen دُرُّ ve “kültürlü” anlamına gelen مُتَّقَفْ kelimelerinin birleşimiyle elde edilmiştir.

53 Abdulkadir b. Mustafa el-Mağribî, *el-İştikâk ve 'l-ta'rib* (Mısır: Matba'atu'l-Hilâl, 1908), 21.

54 Hady J. Hamdan ve Saleh Al-Salman, “The Use of Arabic Neologisms in Social Media Applications”, *International Journal of Arabic-English Studies* 21, 1 (2021): 56.

Sayı az olmakla birlikte kaynağı Arapça olduğu halde sözcüklerin açılımı yerine kısaltma oluşturulan kelimeler de bulunmaktadır. Dolayısıyla kısaltmaların Arapçada gösterilme biçimi çeşitlidir.⁵⁵

Türkçede Kullanımı	Arapça Aslı	Arapçada Kısaltma Kullanımı
Daiş/Daeş/İşid	دَوْلَةُ إِسْلَامِيَّةٍ فِي الْعِرَاقِ وَالسَّامِ	دَاعِش
Hamas	حَزْبُكَهُ الْمُقَاوَمَةُ الْإِسْلَامِيَّةُ	حَمَّاس
Suriye Demokratik Güçleri (SDG)	قُوَاتُ سُورِيَا الدِّيمُقْرَاطِيَّةُ	قَسْد
Ortaçağlı	الْقُرُونُ الْوَسْطَى	قُرُوسْطِي
Filistin Haber Ajansı WAFA	وَكَاةُ أَنْبَاءِ فِلَسْطِينِ	وَفَا

6. Arapça Neolojilerde Karşılaşılan Sorunlar

6.1. Neolojileri Olduğu Gibi Alıntılama

Bazı ifadeler için çeviri veya türetme yoluyla oluşturulan neolojiler bulunmakla birlikte alıntı neolojilerin tercih edildiği görülmektedir.⁵⁶ Örneğin sosyal medyada paylaşmak anlamı için شَارَكَ sözcüğü kullanılmakla birlikte İngilizce karşılığı olan شَيْئَر (share) sözcüğü daha çok tercih edilmektedir. Ayrıca eylem olarak kullanılan شَارَكَ sözcüğü, isim biçiminde kullanılınca مَشْتُور kelimesi öne çıkmaktadır. Üstelik Fransızcanın etkili olduğu Arap ülkelerinde aynı sözcüğün Fransızcası olan يُبَارِطَاجِي (partage) kelimesi fiil olarak yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Tüm bu farklılıklar ortak bir neoloji kullanımı sağlamanın önüne geçmektedir.

لَايِك	Beğenmek, likelamak
إِعْجَاب	
وَسْم	Etiket, hashtag
هَاشِئْتَاغ	
الرُّمُوزُ التَّغْيِيرِيَّةُ	Emoji
الْإِيْمُوجِي	
مُؤَيَّر	İnfluencer
الْإِنْفُلُونْسِر	
التَّوَاصلُ الْإِجْتِمَاعِي	Sosyal medya
السُّوسْيَال مِيْدِيَا	

6.2. Neolojileri Tek Kelimeyle İfade Edememe

Arapça neolojilere baktığımızda büyük bir kısmının en az iki sözcükten oluştuğu görülmektedir. Bu durum Arap dilinin iç dinamiklerinin yeterince işletilmediğini göstermesi

55 Solimando, "Arabic neologisms in IT terminology: the role of the Academies", 128.

56 Ramadan Ahmed Elmgrab, "Methods of Creating and Introducing New Terms In Arabic Contributions From English-Arabic Translation", c. 26 (International Conference on Languages, Literature and Linguistics, Singapore: IACSIT Press, 2011), 492.

açısından önemlidir. Nitekim genel olarak karşılaştırıldığında Türkçede yeni bir kavram dile kazandırılırken yeni bir sözcük olarak adlandırmak yerine sıfatlarla nitelendirmek tercih edilirken Arapçada bu kavramlar tek kelimeyle ifade edildiği bilinmektedir.⁵⁷ Ancak neolojilere baktığımızda Arap dilinin bu özellikten uzaklaştığı dikkat çekmektedir. Örneğin iş yerinde görülen baskı ve yıldırma anlamına gelen mobbing ifadesi Arapçada الْمُضَايَقَةُ فِي الْعَمَلِ biçiminde ifade edilirken açıklanmaya gidildiği görülmektedir.

Kariyer	مَسِيرَة مِهْنِيَّة
Gurme	مُتَذَوِّق الطَّعَام
Kırılmaz ekran	شاشة غير قابلة للكسر
Görüntü	مقطع الفيديو
Karantina	ألخجر المنزلي

6.3. Neolojilerde İfade Farklılığı

Arapça neolojilerde karşılaşılan sorunlardan biri ise ifade birliğinin olmayışıdır. Dili yozlaştırmaktan koruyarak iç dinamiklerinden faydalanıp onu zenginleştirme çabalarıyla kurulan çeşitli kuruluşların bulunmasına rağmen ortaya çıkan ifade çeşitliliği Arap dilinde neolojilerin sistematik bir özellikten uzaklaşmasına yol açmaktadır.

تَطْيِيل	Kodlama
تَرْمِيز	
تَسْفِير	
بَصْمَة الْوَجْه	Yüz tanıma
التَّعْرُف عَلَى الْوَجْه	
هُويَّة الْوَجْه	
جِسَاب مَلْفَق	Sahte hesap
جِسَاب وَهْمِي	
جِسَاب مُرْوَر	
عَلَامَة الْإِحْتِيَار	Tik işareti
عَلَامَة الصَّح	
الَّلجان الإلكترونيَّة	Trol ordusu
الدُّبَاب الإلكتروني	

Sonuç

Dildeki yenileşmeler aynı zamanda toplumdaki ve dünyadaki yenileşmeleri açığa çıkarmaktadır. Neolojiler de bu yeniliğin ifade biçimi olması bakımından önemlidir. Bu

57 Derya Adalar Subaşı, "Sözlük Verilerine Dayalı Görünümleriyle Arapçada Kavram Oluşturma Yolları" (Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, 2010), 281.

yönüyle neolojiler güncel tarihin bir göstergesi niteliğindedir. Bu nedenle yeni ögelerin incelenmesi ve tespit edilmesi, dönemin kaydını tutmak anlamına geldiği için bu konunun ilerleyen zamanlarda ihtiyaç duyulacak olan yeni sözcük üretimi sürecine olumlu katkıda bulunacağı açıktır. Bu çalışma, Arapçanın yeni sözcük oluşturmada hangi aşamada olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır.

Çalışmadan elde edilen sonuçlar, bu alanda daha önce yapılmış sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Buna göre el-Cezire sitesinde tespit edilen neolojilere tematik açıdan bakıldığında bunların çoğunlukla teknoloji ve sosyal medya alanlarında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Neolojiler yeni durumları isimlendirme özelliği taşıdığından bu durum şaşırtıcı görünmemektedir. Neolojiler oluşma biçimi bakımından incelendiğinde ise alıntı ve çeviri yönteminin baskın olduğu göze çarpmaktadır. Kolaylık ve hız sağlama özelliği nedeniyle bu yöntemlerin tercih edilmesi Arapçanın iç dinamiklerini işe koşma konusunda engel oluşturmaktadır. Böylece Arapçanın türetme kurallarını esas alan yöntemlerden yeterince yararlanılmadığı sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla bu alandaki çalışmaların konuya dikkat çekmesine rağmen Arapça neoloji oluşturma konusunda fark edilir bir gelişme olmadığı görülmüştür.

Arapçada neolojilerin kuramsal açıdan temellendirilmeye ilişkin büyük eksiklikler taşıdığı açıktır. Ayrıca neolojilerin basın dilinde görünürlük taşıması nedeniyle el-Cezire haber sitesinde tespit edilen örnekler bakıldığında Arapçanın sözcük türetmeye ilişkin geçmişten gelen iç dinamiklerini kullanmaktan uzaklaştığı fark edilmiştir. Dolayısıyla alandaki kavram birliğini sağlamak yoluyla yeni sözcük türetmeyi sistematize etmek, Arap dilinin olanaklarını geliştirip zenginleşmesine katkı sağlayacaktır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The authors have no conflict of interest to declare.

Grant Support: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynakça/References

Abdullah Emîn. *el-İştikâk*. Kahire: Mektebetü'l-Hânci, 2000.

Akalın, Şükrü Haluk. "Türkçede Eksilteli Yapıdan Sözlükselleşme". *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 31, 2 (2014): 13-30.

Akay, Recep. "Dil Değişiminin Dilsel ve Toplumsal Nedenleri". *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 4, 1 (2007): 1-9.

Aksan, Doğan. *Her Yönüyle Dil: Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2007.

Aktaşlıoğlu, Şehrazat Yastıman. "Resim ve Sembollerle İnsanoğlunun Toplumsal Yolculuğu". editör Özcan Güngör, 149-68. Ankara: Sageya Yayıncılık, 2019.

Awang, Rokiah, ve Gahada Salman. "Translation and Arabicization Methods of English Scientific and Technical Terms into Arabic". *Arab World English Journal* 1, 2 (2017): 92-106.

- Bağmancı, Emine, ve Abdulkhakim Önel. "Eski Sözcüğe Yeni İsim:Arap Dilinde Retronimler". *Istanbul Journal of Arabic Studies* 5, 2 (2022): 137-58.
- Baykuzu, Tilla Deniz, ve Tuğba Gökçe Balcı. "Eski Çin ve Bozkır Yazıtlarındaki Ejderha, Kaplumbağa ve Arslan Tasvirleri Üzerine". *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi* 23, 1 (2023): 1-24.
- Castellví, Maria Teresa Cabré, Rosa Estopà Bagot, ve Chelo Vargas Sierra. "Neology in Specialized Communication". *Terminology* 18, 1 (2012): 1-8.
- Daşkiran, Yaşar. "Arap Dilinde Terim Sorunu". *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 14, 1 (2014): 191-214.
- Eberhard, Wolfram. *Çin Simgeler Sözlüğü Çin Hayatı ve Düşüncelerinde Gizli Simgeler*. Çeviren Aykut Kazancıgil ve Ayşe Bereket. İstanbul: Kabalıcı Yayınevi, 2000.
- Elmgrab, Ramadan Ahmed. "Methods of Creating and Introducing New Terms In Arabic Contributions From English-Arabic Translation", 26:491-500. Singapore: IACSIT Press, 2011.
- Emecan, Neşe. *1960'ıan Günümüze Türkçe. Bir Sözlük Denemesi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1998.
- Emine, Yâhî. "et-Tercemetu'l-harfiyye ve gazvu'd-dahîl fi'l-lugati'l-'arabiyyati'l-muâsıra". *el-Lisâniyyat* 26, 2 (2020).
- Eriş, Emrah, ve Şahap Bulak. "Uluslararası Siyasal Alanda Sıkça Kullanılan Bazı Terimlere Türkçe Karşılıklar". *Journal of Social and Humanities Sciences Research* 7, 53 (2020): 1302-13.
- Gaze'a, Fatima Ali Bin Ali, ve Ruaa Ahmed Ali Yahya. "The Translation of English Neologisms Into Arabic". Lisans Tezi, Aden University, 2017.
- Gündüzöz, Soner. *Arapçanın Söz Varlığı*. Ankara: Grafiker Yayınları, 2015.
- Halliday, M. A. K., Wolfgang Teubert, Colin Yallop, ve Anna Cermakova. *Lexicology and corpus linguistics*. Continuum, 2004.
- Hamdan, Hady J., ve Saleh Al-Salman. "The Use of Arabic Neologisms in Social Media Applications". *International Journal of Arabic-English Studies* 21, 1 (2021): 45-60.
- Hanaqtah, Mohammad Faleh. "Translation of Political Neologisms Coined by Politicians; Issues and Strategies". *Journal of Social Sciences* 8, 1 (2019): 157-68.
- İd, İbrahim Ahmed Sellâm eş-Şeyh. "Ârâu'l-'ulemâ-el-kudemâ ve'l-muhaddisîn- fi 'ameliyyeti't-ta'rib". *Mecelletu'l-Kulliyeti'l-Terbiye*, 3 (2016).
- Kaan Çelikten, Esra, ve Hakan Çelikten. "Elektronik Kültür Ortamında Neolojizm". *Uluslararası Dil, Edebiyat ve Kültür Araştırmaları Dergisi* 3, 2 (2020): 183-205.
- Karadağ, Bilge Merve, ve Seda Burnaz. "Türkçede İşlek Bir Metaforik Neoloji Öbeği: X+ Kafası". *Dilbilim Dergisi*, 36 (2021): 83-104.
- Karadavut, Arda. "Türkçede Yeni Bir Neoloji Örneği: Fiilleşen Markalar". *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 39 (2016): 245-52.
- Karakale, Filiz. "'Rus Ayısı' Kavramının Ortaya Çıkışı". *Artuklu İnsan ve Toplum Bilim Dergisi* 3, 1 (2018): 35-45.
- Kazan, Faruk. "Arapça Sözcük Türetme Yollarına Genel Bir Bakış". *Yakın Doğu Üniversitesi İslam Tetkikleri Merkezi Dergisi* 7, 2 (2021): 339-68.
- Kırkız, Mustafa, ve Sahip Aktaş. "Arap Dilinde Ta'rib Olgusu". *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 21, 2 (2016): 17-38.
- Kmail, Rahma Abd Al-Rahman Naji. "The Translatability of English Social Media Neologisms into Arabic". Yüksek Lisans Tezi, An-Najah National University, 2016.

- Mağribî, Abdulkadir b. Mustafa el-. *el-İştikâk ve 'l-ta'rib*. Mısır: Matba'atu'l-Hilâl, 1908.
- Mirdâsa, Cüdi. "Âliyyât tevlîdi'l-mustalah el-iktirâd el-luğavî âliyyeten". *Mecelletu'z-zâkire*, 5 (2015): 285-300.
- Mivtakh, Balkis Aminallah Nurul. "Arabic Language Neologism on the Field of Technology in Al-Akhbâr Newspaper". *Journal of Arabic Language Teaching, Linguistics and Literature* 2, 1 (2019): 17-34.
- Mohammad, Wan Azman Wan, Kaseh Abu Bakar, Hakim Zainal, ve Ezad Azraai Jamsari. "Neologism in English-Arabic Translation of Information Technology Terms". *International Journal of Advanced Research* 12, 9 (2021): 354-62.
- Neccâr, Nâdiye Ramadan en-. *Turuk tevlîd es-serve el-lafziyye*. Dâru'l-vefâ, 2009.
- Newmark, Peter. *A Textbook of Translation*. Prentice Hall, 1988.
- Oktuğ, Melis. "Neolojizm Bağlamında Dilsel Üretimler/Ekonomik Göstergeler: 2000 Yıllarında Yaşanan Ekonomik Krizin Dilbilimsel Çözümlemesi". *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi* 1, 1 (2009): 123-33.
- Pavel, Silvia, ve Diane Nolet. *Handbook of Terminology*. Çeviren Christine Leonhardt. Public Works and Government Services Canada, 2001.
- Sâliha, Bûnesabiya. "el-Mu'arreb ve'd-dahîl". *Dirâsât Mu'asıra* 7, 1 (2023).
- Shoush, Mahmoud Abdelnabi Mohamed. "Medyanın Arap diline etkisi El-Cezire TV Örneğinde". Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi SBE, 2017.
- Solimando, Cristina. "Arabic neologisms in IT terminology: the role of the Academies". *Bulletin d'études orientales* 1, 65 (2017): 123-33.
- Subakir, Fairuz, ve Tyas Pradhita Astari. "et-Ta'rib fi'l-Lugati'il-'Arabiyya". *At-Ta'dib* 8, 2 (2013): 317-32.
- Subaşı, Derya Adalar. "Sözlük Verilerine Dayalı Görünümleriyle Arapçada Kavram Oluşturma Yolları". Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, 2010.
- Şafak, Zehra. "Fransızca ve Türkçede Akıllı Telefon Bağlamında Yeni Sözcük (Neolojizm) Kullanımına Yapısal Bir Yaklaşım". Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.
- Tayanç, Mehmet. "Türkiye'nin Mevcut Göçmen Yapısı ve Coğrafi Dağılımları". *Vankulu Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11 (2023): 12-23.
- Vardar, Berke. *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Multilingual, 2002.
- Vardar, Berke. *Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri*. İstanbul: Multilingual, 2001.
- Warambo, John Paul, Erick Omondi Odero, ve Everlyn Suleh. "Neologism: A Narrowing or a Broadening Process, a Case of Sheng". *Journal of Literature, Languages and Linguistics* 37 (2017): 29-37.
- Yâkût, Mahmûd Süleymân. *Me'âcimi'l-mevzû'ât fi dav'i 'ilmi'l-luğa el-hadîs*. İskenderiye: Dâru'l-ma'rife el-câmi'iyye, 2002.
- Yıldırım, Ozan. "Dr. Younan Nowzaradan ile ilgili caps, tweet ve ekşi sözlük entrylerinin değerlendirilmesi". *Kritik İletişim Çalışmaları Dergisi*, 1 (2020).
- Yurtbaşı, Metin. "Türkiye'de 2000-2017 Döneminde Oluşan veya Yaygınlaşan Yeni Sözcükler (Neolojizmler)". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 40 (2017): 491-562.